

Giver den 4. april 2018.

Tilsynserklæring for Blære Friskole – fra bog til virkelighed 2017-2018

Skole: Blære Friskole, Skolevænget 3, 9600 Aars
Skolekode: 28.08.17
Tilsynsførende: Lene Juel Petersen
Tilsynsdatoer: Uanmeldte tilsyn fredag den 3. november 2017 og torsdag den 8. februar 2018 samt anmeldt tilsyn tirsdag den 3. april 2018.
Tilsyn i fag og klasser: Fredag den 3. november var fagdag, hvor jeg deltog i dansk i 0.-1. kl. samt udskolingens forberedelse til fremlægning for forældrene. Torsdag den 8. februar deltog jeg i matematik undervisningen i 2.-3. klasse samt dansk i udskoling. Ved det anmeldte tilsyn tirsdag den 3. april deltog jeg i dansk i 0.-1. klasse samt engelsk i 4.-5. klasse og i 6. klasse.
Undervisningssprog: Dansk

Generelt om tilsyn:

Lovgrundlaget for tilsynet er "*Bekendtgørelse om lov om friskoler og private grundskoler m.v.*", hvor der i § 9 bl.a. står:

Forældrekrederen vælger for højst 4 år en eller flere personer til at:

- Føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk
- Føre tilsyn med om skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- Føre tilsyn med at skolen opfylder kravene i § 1, stk. 2, 2
  - Skolen skal efter dens formål og i hele sit virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene
- Føre tilsyn med § 2, stk. 3,1.
  - Undervisningssproget skal være dansk

Fredag den 3. november 2017 var en fagdag, hvilket betyder, at eleverne var delt ind på hold og lavede tværfaglige aktiviteter. Dagen begyndte dog som tidligere oplevet med aktiviteter i fælles rummet, sang, beskeder samt dagens program. Her havde eleverne stadig faste pladser, hvor yngre og ældre elever var blandet ved bordene. Eleverne fremkom med et forslag om, at elevrådet udarbejdede planer i fordelingen af elevernes brug af rundboldområdet.

Eleverne skulle arbejde i deres "værksteder" om formiddagen, fælles spisning til frokost og dagen afsluttedes med et foredrag af den lokale landsholdsspiller i kvindefodbold Line Sigvardsen Jensen. Jeg overværede først undervisningen i dansk i 0.-1. klasse. Klassen talte ned til 100 dags fest (dagen, hvor eleverne har gået i skole i 100 dage). Dagens aktiviteter blev skrevet på tavlen. 0. klasse skulle arbejde med Ø, 1. klasse skulle arbejde med 120 ord, iPaden blev brugt til den første læsning, eleverne lærte at bruge deres uni-login og endelig skulle læreren sammen med eleverne forberede skole-hjem samtaler. 2. og 3. klasse lavede filt fisk, som senere skulle hænges op, fællesområdet. 4. og 5. klasse havde om det nært forestående kommunalvalg. Eleverne skulle ned i byen for at se på valgplakater, derefter designede de deres egne plakater med egne udvalgte mærkesager. 6. klasse skulle sammen med de frivillige lave mad til hele skolen. De ældste elever

havde været en tur til Krakow og var i gang med at planlægge og øve deres fremlægning for forældrene om aftenen.

Torsdag den 8. februar 2018 begyndte som ved de øvrige besøg med fælles samling, hvor der var morgensang og fælles beskeder.

Jeg overværede undervisningen i matematik i 2.-3. klasse og dansk i 8.-9. klasse. I matematik var dagens emne omkreds, areal og rumfang. Undervisningen begyndte med, at eleverne afleverede deres mobiler i en kasse, derefter gennemgang af dato, måned og år. Dagens skema for klassen blev gennemgået via piktogrammer. Matematiklektionerne vekslede mellem klassegennemgang, gruppearbejde og individuelt arbejde.

I dansk timerne i 8.-9. klasse arbejdede eleverne med Essays. Disse skulle handle om fødevarer. Lektionerne begyndte med en gennemgang af kravene til et essay på tavlen. Eleverne gav gode bud på, hvilket indhold essayet kunne have. Eleverne arbejdede individuelt, dog fik de undervejs sparring af læreren vedrørende indholdet. Alle elever arbejdede på deres pc.

Tirsdag den 3. april 2018 havde jeg et anmeldt tilsyn på Blære Friskole. Dagen begyndte med en morgensang. Et udeområde i Blære er undervikling. En arbejdsgruppe er nedsat i byen, elevernes stemme ønskes i udviklingsarbejdet. Børnene kan komme sammen med deres forældre og have indflydelse med deres gode ideer og ønsker. Hvis eleverne er forhindret i at møde op, må de gerne aflevere deres ideer skriftligt til læreren. Efterfølgende synges fødselsdagssange og råbes hurra for de elever, der har haft fødselsdag i ferien. Der synges endnu en sang og der gives beskeder om bestilling af frokost til boden.

Eleverne i 0.-1. klasse skulle i de to næste lektioner have dansk, 0. klasse lærte et nyt bogstav og eleverne i 1. klasse læste i deres læsebog. I denne periode var der en ekstra voksen (arbejdsprøvning) i klassen, det betød, at det var muligt at arbejde med de respektive aktiviteter separat i lokalerne. Fokus for tilsynet i dette skoleår er klasseledelse i 0.-1. klasse. (Se herunder i denne tilsynsskrivelse.) Efter pausen fulgte jeg undervisningen i engelsk dels i 4.-5. klasse og efterfølgende i 6. klasse. 4.-5. klasse skulle skrive fire sætninger på engelsk om deres påskeferie, en skulle være falsk og tre være sande. Eleverne rejste sig på skift op foran deres kammerater og læste deres tekster højt på engelsk. Eleverne arbejdede ihærdigt med opgaven, og var lidt udfordrede med at skrive den falske sætning. Ingen elever var utrygge ved stille sig frem foran deres kammerater og læse teksterne højt. Eleverne i 6. klasse havde før påskeferien læst tre kapitler på engelsk af Harry Potter. Ved tilsynet så eleverne begyndelsen af filmen. Det var tydeligt, at eleverne kendte personerne, nogle replikker og var derfor meget optagede og interesserede i filmen og kommenterede handlingen undervejs.

Fokusområdet for tilsynet i skoleåret 2017-2018 er arbejdet med klasseledelse specifikt i indskoling.

Ved mit uanmeldte tilsynsbesøg den 3. november 2017 i dansk i 0.-1. klasse, det uanmeldte besøg den 8. februar i 2.-3. klasse i matematik og mit anmeldte besøg den 3. april 2018 i 0.-1. klasse havde jeg særlig fokus på klasseledelse. Ved tydelig klasseledelse bliver undervisningen forudsigelig for eleverne. Forskningen viser, at god klasseledelse minimerer uroen.

Ifølge bogen *Læreren som leder - klasseledelse i folkeskolen og gymnasium*¹ er der 5 kendetegn ved god klasseledelse: Rolig nu, Tydelig og præcis, Rutiner, Variation og En god afrunding.

Disse områder er uddybet i følgende opmærksomhedspunkter:

---

¹ [http://pure.au.dk/portal/da/publications/laereren-som-leder\(64e4d210-ae5e-11de-beb7-000ea68e967b\).html](http://pure.au.dk/portal/da/publications/laereren-som-leder(64e4d210-ae5e-11de-beb7-000ea68e967b).html)

- En god klasseleder griber ikke ind i alle forstyrrelser
- En god klasseleder er tydelig og præcis, når hun sætter eleverne i gang med en opgave
- En god klasseleder arbejder med indarbejdede rutiner
- En god klasseleder varierer sin undervisning
- En dygtig klasseleder afslutter timen på en ordentlig måde

I årsplanen for 1. klasse skriver læreren, at målet for undervisningen er, at eleverne får skrevet hver dag, hvor sværhedsgraden kan variere. Endvidere at eleverne har læselektier for mindst 2 gange om ugen.

Ved mit besøg i 0.-1. klasse oplevede jeg, at undervisningen begyndte med, at eleverne fik en smiley, fordi de sad på deres pladser og var rolige ved timens begyndelse. Eleverne fik den syvende smiley og manglede nu blot 8 for at få en legetime. Eleverne kan få smilies i alle fag inklusiv idræt. Derefter gennemgås dag, dato, måned og årstid. Dette var også visuelt via billeder. Eleverne har forskellige dukse opgaver i klassen, som også visualiseres via klemmer på de enkelte opgaver. En elev gemmer en af klemmerne – læreren kvitterer blot ved med en hurtig kommentar. I denne situation vælger læreren ikke at konfrontere eleven – en meget fin oplevelse, hvor undervisningen let kan fortsætte. Dagens program for de enkelte klasser skrives op på tavlen. En lidt længere snak om sommertid, da uret i klassen ikke passer.

Efterfølgende skulle den enkelte elev fortælle om sin påskeferie. I lokalet er der via billeder lavet en tydelighed omkring elevernes roller, når de skal lytte til deres kammerater. En af eleverne gennemgår billederne, så alle lige får repeteret lytte situationen. Eleverne fortalte på skift, der var god tid til den enkelte til at fortæller sin historie og der var stor opmærksomhed, selvom det var første dag lige efter en længere ferie.

Eleverne får to minutters bevægelse via et elektronisk program. Eleverne deltager aktivt. Læreren vurderede, at eleverne havde behov for en ”lufter”, det betød, at eleverne gik ud i 7 minutter sammen med de voksne.

0. klasse skulle efter pausen lære et nyt bogstav. Læreren fortalte, at bogstavet blev gennemgået efter samme skabelon som ved de øvrige nye bogstaver. 1. klasse skulle læse i et lokale ved siden af. I klassen har læreren indført de farvede klodser, hvor eleverne kan signalere deres arbejde. Går det godt er klodsen grøn, har de behov for at tale med bordmakkeren, er klodsen gul eller har de behov for hjælp fra en voksen vender eleverne den røde side af klodsen op. Der var ikke uro i klassen, da eleverne hele tiden blev guidet i deres opgaveportefølje. Læreren havde et godt overblik over elevernes arbejde og kunne hurtigt hjælpe de elever, der gav udtryk for, at de ikke selv kunne komme videre.

Lektionerne afsluttedes med, at eleverne stillede op på en række to og to med deres bordmakker, som de fulgtes med til frokost.

Jeg oplevede en koncentration og arbejdsro i lokalet på trods af, at det var første dag efter ferien. Læreren guidede eleverne i deres arbejde. Der var en forudsigelighed i undervisningen og en rutine, som eleverne var fortrolige med. Som konklusion på mit tilsyn i indskolingen vurderer jeg, at det jeg oplevede var eksemplarisk klasseledelse.

Som tidligere skrevet skal mine tilsyn have særligt fokus på:

Føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, matematik og engelsk

Jeg har som ovenfor beskrevet deltaget i dansk i 0.-1. klasse den 3/11 og den 3/4 samt i 8.-9. klasse den 8/2. I matematik i 2.-3. klasse den 8/2 samt i engelsk i 4.-5 klasse og 6. klasse den 3/4.

Undervisningen på Blære Friskole er meget varieret, hvilket er vigtigt, da der er flere klassetrin i den samme undervisningssituation. Jeg oplevede meget struktur i de enkelte undervisningssituationer, specielt i de yngste klasser, hvor klasseledelsen er vigtig for elevernes

oplevelse af overblik over indholdet i den enkelte lektion. Undervisningen er fagligt og didaktisk velfunderet og elevernes faglige kunne og niveau er meget tilfredsstillende. I de fleste fag arbejdes ud fra grundbøger, som suppleres med elektroniske on-line programmer samt andet relevant undervisningsmateriale.

Undervisningens indhold og det faglige niveau i de tre fag vurderer jeg står mål med, hvad der kræves i folkeskolen.

Føre tilsyn med om skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Jeg har fået adgang via personaleintra til alle lærernes undervisningsplaner for de enkelte fag. Disse tager udgangspunkt i Undervisningsministeriets "Forenklede Fælles Mål". I Blære Friskoles værdigrundlag står: "*De(eleverne) skal have oplevet en skolegang med gode lærere, både fagligt og menneskeligt. Lærere, der har været i øjenhøjde med dem og set dem der, hvor de er.*" Jeg har via mine besøg, som beskrevet ovenfor, kunne konstatere, at undervisningen er veltilrettelagt, der tages udgangspunkt i den enkelte elevs faglige niveau. Undervisningen er tilrettelagt ud fra principperne i god klasseledelse (se ovenfor). Blære Friskole giver eleverne mulighed for at komme til folkeskolens prøver (FP9). Skolen har indgået samarbejde med de omkringliggende folke- fri- og efterskoler om censorfordeling. Min konklusion på besøgene i lektionerne, samtaler med det pædagogiske personale samt eleverne er, at undervisningen står mål, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen samt Blære Friskoles værdigrundlag.

Føre tilsyn med at skolen opfylder kravene i § 1, stk. 2, 2

- **Skolen skal efter dens formål og i hele sit virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene**

I Blære Friskoles værdigrundlag står, at *skolens mål er, at eleverne skal være unge mennesker, der kan begå sig med respekt for andre mennesker og verden omkring dem. Skolen ønsker, at eleverne har modtaget en solid faglig undervisning, der har udfordret den enkelte på en meningsfyldt måde.* Jeg har på mine tilsynsbesøg oplevet, at eleverne bliver taget alvorligt. Ved morgensamlingerne kan eleverne komme med gode ideer til forbedring af deres skolehverdag. Endvidere er der på Blære Friskole nedsat elevråd, der afholder møder med skolens leder og de iværksætter sammen tiltag til gavn for alle. Hver dag begynder med morgensang, informationer om dagens eller ugens aktiviteter samt fællesskab mellem yngre og ældre elever. Eleverne bliver udfordret ved at rejse sig i forsamlinger for at give beskeder. Eleverne bliver inviteret ind i de voksnes beslutninger, blandt andet ved at lade børnenes stemmer komme frem ved udviklingen af byens udendørs aktivitetsområder. Ved tilsynsbesøgene har jeg observeret, at eleverne forberedes til et samfund med frihed og folkestyre.

Føre tilsyn med § 2, stk. 3,1.

- **Undervisningssproget skal være dansk**

Undervisningssproget på Blære Friskole er dansk.

Donationer

Jeg skal endvidere oplyse om skolen i det foregående kalenderår har modtaget en eller flere donationer, som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusiv moms fra samme donator.

Jeg har fået oplyst af skoleleder Inge E. Christensen, at Blære Friskole har modtaget over 20.000 kr. fra Blære Friskoles Venner til en opvaskemaskine samt tilskud på 10.000 kr. til nye borde.

Ved mine besøg på Blære Friskole, har jeg oplevet imødekomende både voksne og børn. Som jeg skrev sidste år oplever jeg elever, der er interesserede, nysgerrige og gerne vil lære. Jeg oplever voksne som stiller krav til eleverne, krav som eleverne kan honorere også selv om de skal "stå på tær". Jeg oplever et lærende miljø med respekt for både voksne og børn. Jeg har følt mig velkommen – tak for det. Det er rart at være gæst på Blære Friskole. Igen tak for nogle spændende dage, jeg glæder mig til næste års besøg.

Lene Juel Petersen
Proceskonsulent Vesthimmerlands Kommune
Tilsynsførende Blære Friskole.